

ADVIES 1908

Beleidsnota Jeugd 2019-2024

Datum: 18 november 2019

Voorzitter: Alexandra Smarandescu

Aanwezigen: Alexandra Smarandescu, Bram Jansen, Eveline Meylemans, Ines De Geest, Isaak Dieleman, Jan Langeroot, Jo Baetens, Lisa Francken, Mieke Heymans, Sabine Ingabire

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 18 november 2019, onder voorzitterschap van Alexandra Smarandescu, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert met 9 voorstemmen en 1 onthouding het volgende:

1. Concretiseer de rol van coördinerend minister van Kinderrechten. 5
2. Versterk de werking van de JoKER met de stem van kinderen, jongeren en hun organisaties. 5
3. Erken de rol van de Vlaamse Jeugd Raad en betrek ons bij het beleid. 5
4. Leg stemrecht 16 opnieuw op tafel bij de aangekondigde hervorming van de lokale verkiezingen. 5
5. Zorg dat niet enkel de minister van Jeugd, maar de voltallige Vlaamse Regering de kracht en autonomie van het jeugdwerk erkent. 6
6. Blijf de versnippering en wildgroei aan informatieve websites tegengaan door blijvend in te zetten op het jongereninformatieplatform WAT WAT. 6
7. Geef Vlaams erkende organisaties voldoende ruimte om de erkenningsvoorwaarde inzake integriteit op maat van de eigen werking in te vullen. 6
8. Respecteer het participatieve proces dat organisaties doorlopen bij de opmaak van hun beleidsnota en nvesteer in de beoordeling van de beleidsnota's van Vlaams gesubsidieerde organisaties. Creëer ruimte voor betere relatievorming tussen organisaties, dossierbehandelaars en adviescommissies, zorg voor een sterk, transparant repliekrecht en heldere, tijdige leidraden. Beslis zo snel mogelijk over eventuele aanvullende beoordelingscriteria. 7
9. Bundel krachten met de jeugdsector voor een doordachte evaluatie en versterking van het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid. 7
10. Maak meer middelen vrij voor de erkenning en subsidiëring van Vlaamse jeugdwerkorganisaties om aan de groei van het jeugdwerklandschap tegemoet te komen. 8
11. Evalueer de eerste uitrol van het decreet bovenlokaal jeugdwerk in samenwerking met het jeugdwerk en voeg de vrijkomende DAC-middelen die aan het DAC-decreet gekoppeld zijn toe aan de middelen voor het decreet bovenlokaal jeugdwerk. 8
12. Versterk de rol van de vijf verenigingen met bijzondere opdracht (de Ambrassade, Bataljong, Jint, het Kenniscentrum Kinderrechten (KEKI) en de Kinderrechtencoalitie) als schakel tussen kinderen, jongeren en hun organisaties enerzijds en het beleid anderzijds. 8

- 13.** Verduidelijk het plan rond digitale wereld, gaming en sociale media. 9
- 14.** Maak werk van een sterk nieuw masterplan Jeugdkampen en investeer in jeugdverblijfscentra, hostels, CJT en zorg voor extra middelen. 9
- 15.** Bekijk samen met uw collega van Cultuur en de administratie hoe u de FOCI-middelen beter kan gaan benutten voor Jeugd. 9
- 16.** Geef garanties dat Jeugdmaps in de toekomst door de administratie wordt beheerd en verder wordt ontwikkeld. 10
- 17.** Evalueer en verduurzaam het project Kampvervoer en zet de jaarlijks voorziene middelen ruimer in dan enkel voor de dienstverlening via De Lijn. 10
- 18.** Garandeer voor de verdere uitbouw van actieve en gedeelde speelplaatsen een duurzame vorm van ondersteuning voor scholen en spreek lokale besturen aan op hun verantwoordelijkheid. 10
- 19.** Zorg voor een sterke betrokkenheid van het jeugdwerk bij de verdere uitrol van het door de minister van Cultuur getrokken gecoördineerd vrijwilligersbeleid. 11
- 20.** Voer de nieuwe regelgeving over kadervorming snel in, maar zorg voor een overgangperiode. 11
- 21.** Maak van digitalisering geen bijkomende administratieve last. 11
- 22.** Zorg ervoor dat organisaties naast hun basiswerking ruimte hebben voor vernieuwing en experiment. 12
- 23.** Voorzie ruimte voor nieuwe organisaties om experimentele projectsubsidies aan te vragen. 12
- 24.** Verduurzaam de uitkomsten van de aflopende projectmiddelen binnen het masterplan diversiteit, de projecten sociale integratie en de projectoproep schoolspeelplaatsen en zorg voor voldoende ruimte voor nieuwe projectoproepen. 12
- 25.** Zorg voor een snelle beslissing over de vijf transversale prioriteiten voor het nieuwe JKP. 12
- 26.** Zet de sterke betrokkenheid van het jeugdwerk en het brede middenveld bij de opmaak van het nieuwe JKP verder. 13
Ga voor vijf sterke Masterplannen binnen het JKP.
- 27.** Creëer een sterke link met het jeugdwerk en het lokale niveau. 14
- 28.** Organiseer het structureel verticaal overleg met iedere minister effectief vanaf de start van de legislatuur. 14
- 29.** Ga actief op zoek naar budget voor het nieuwe JKP. 15
- 30.** Breng het perspectief en de belangen van kinderen en jongeren binnen in alle transversale beleidsplannen over de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering heen. Kijk hierbij verder dan wat in een jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan vorm kan en zal krijgen. 15

- 31.** Erken het belang van cultuureducatie in het algemeen en cultuureducatief jeugdwerk in het bijzonder. Investeer in de kwaliteit en diversiteit van deze sector en maak werk van beleid dat hen ondersteunt en zowel onderlinge als transversale samenwerkingen mogelijk maakt. 15
- 32.** Versterk het label kindvriendelijke steden en gemeenten en vergroot de focus op kinderen en jongeren in alle lokale besturen. 16
- 33.** Zet in op een daadkrachtig beleid gericht op inclusief jeugdwerk. Maak werk van een volwaardige opvolger van het Masterplan Diversiteit in/en het jeugdwerk en weef diversiteit in al haar vormen als rode draad doorheen het JKP. 16
- 34.** Zorg dat lokale en bovenlokale jeugdwerkinitiatieven en -organisaties blijvend de nodige zuurstof en ondersteuning krijgen. 17
- 35.** Blijf inzetten op degelijke ondersteuning en monitoring van het lokale jeugdbeleid en jongerenparticipatie. 17
- 36.** Betrek de jeugdsector dicht bij het opzet van de JOP-monitor en maak de resultaten toegankelijker en beter bruikbaar voor de praktijk. 18
- 37.** Blijf een voortrekkersrol spelen bij de onderhandelingen over een nieuw Erasmus+-programma en een nieuw Europees Solidariteitskorps door middel van een verhoging van de budgetten. 19
- 38.** Betrek de Vlaamse Jeugdraad en het jeugdwerk bij de Europese jeugdwerkagenda, de Europese Jeugdwerkconventie en het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2024. 19

1 Situering

De Vlaamse minister van Jeugd schrijft bij de start van de legislatuur een beleidsnota Jeugd, waarin hij de plannen voor de komende beleidsperiode toelicht. Hieraan wordt ook stevast een begroting gekoppeld. De Vlaamse Jeugdraad schrijft als reactie een advies ter voorbereiding van de bespreking van deze beleidsnota in het Vlaams Parlement door de Commissie voor Jeugd.

De minister geeft aan in het jeugdwerk te willen investeren. Die woorden zien we echter niet weerspiegeld in de begroting voor Jeugd. We krijgen af te rekenen met 6% besparingen op de bovenbouworganisaties, 6% op het CJT en het VJH, 6% op bovenlokale jeugdhuisen en werkingen met Maatschappelijk Kwetsbaren, 3% op alle landelijke jeugdwerkorganisaties, cultuureducatieve organisaties en verenigingen informatie en participatie en 3% op alle bovenlokale werkingen met kinderen en jongeren met een handicap. Daarnaast maken we ons zorgen over de toekomst van projectsubsidies gericht op kinderen en jongeren over alle beleidsdomeinen heen. Onze middelen slinken dus opnieuw na verscheidene voorgaande besparingsrondes. Dit geeft ons de indruk dat de impact van het jeugdwerk, waarnaar de minister zelf verwijst in zijn beleidsnota, als te vanzelfsprekend wordt beschouwd.

Om die impact dagelijks te verwezenlijken, is er echter nood aan zuurstof en investeringen. Zonder kunnen we geen versterking van het jeugdwerk, noch de broodnodige uitbreiding van capaciteit waarmaken waarvan, opnieuw, sprake in deze beleidsnota. Deze besparingen treffen rechtstreeks kinderen en jongeren, hun recht op vrije participatie aan cultuur, vrije tijd en hun toekomst. Hoe kunnen we deze kinderrechten blijven garanderen? We hebben nood aan meer jeugdwerk, meer mogelijkheden en meer vernieuwend en divers jeugdwerk. We rekenen de komende jaren dan ook op financiële inspanningen om in jeugdwerk te investeren.

Ondanks de financiële kant van deze beleidsnota zijn we tevreden over heel wat aspecten van het geplande beleid van de minister. Het jeugdwerk en de Vlaamse Jeugdraad staan klaar om de komende vijf jaar beleid te maken dat alle kinderen, jongeren en jeugdwerkorganisaties versterkt. We merken dat de minister veel aandacht heeft voor de inspraak van kinderen en jongeren, dat hij werk wil maken van afstemming met zijn collega-ministers en hun beleidsdomeinen, en dit alles vanuit de stem van kinderen, jongeren en hun organisaties. We zijn ook verheugd te lezen dat de minister de kracht van jeugdwerk erkent en het belang benadrukt van het recht op jeugdwerk voor alle kinderen en jongeren. In het advies hieronder vragen we de minister om verduidelijking bij heel wat van zijn plannen en geven we aandachtspunten mee bij de uitvoering hiervan. De Vlaamse Jeugdraad staat alvast klaar om samen kleur te geven aan deze uitwerking.

Een aantal van de krachtlijnen? We vragen de minister volop in te zetten op een duidelijke rol als coördinerend minister van Kinderrechten. Het is essentieel dat hij zijn medeministers wijst op hun verantwoordelijkheid om samen echt geïntegreerd jeugdbeleid mogelijk te maken, zowel binnen het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan als in transversaal beleid op andere domeinen. De inspraak en participatie van kinderen, jongeren én jeugdwerk is cruciaal om sterk beleid te voeren, en dit geldt bij uitstek op lokaal niveau. Inspraak realiseren kan alleen op basis van goede jeugdinformatie; we vragen dan ook om versnippering binnen dit landschap tegen te gaan. We zien ook vaak terugkomen dat de minister veel aandacht heeft voor de behoefte aan nieuwe vormen van jeugdwerk om tegemoet te komen aan de behoeften in onze complexe wereld. Investeer dan ook in kansen voor nieuwe organisaties zonder de pot voor bestaande organisaties in te perken. We vragen een inclusief perspectief op jeugdwerk. We kijken uit naar het participatief opbouwen van een masterplan jeugdkampen dat duurzaam in alle soorten jeugdwerkkampen investeert.

2 Advies

SD 1 Inzetten op een kindvriendelijke samenleving waar de kinderrechten centraal staan.

De Vlaamse Jeugdraad is verheugd de focus van de minister op de kinderrechten te lezen. In de huidige besparingscontext zal het van enorm belang zijn hoe het beleid voor kinderen, jongeren en hun organisaties deze rechten van alle kinderen en jongeren zal vrijwaren. Verwijzend naar onze inleiding hierboven vragen we dan ook extra aandacht voor hoe de kracht van jongeren kan worden versterkt, en niet ingeperkt.

OD 1.1 Kinderen en jongeren verdienen alle kansen.

Concretiseer de rol van coördinerend minister van Kinderrechten.

We lezen ook heel graag dat de minister zijn verantwoordelijkheid zal nemen als coördinerend minister van Kinderrechten en staan klaar om samen met hem die kind- en jeugdreflex nog sterker te maken bij alle beleidsdomeinen. We vragen verduidelijking over de plannen die de minister hiervoor heeft en hoe hij andere ministers op hun verantwoordelijkheden zal aanspreken.

Versterk de werking van de JoKER met de stem van kinderen, jongeren en hun organisaties.

De verhoging van de impact én uitwerking van de JoKER moedigen we als Vlaamse Jeugdraad aan. Dit kan een belangrijk en invloedrijk beleidsinstrument zijn en dat zou het ook moeten zijn. In het verleden was de ruimte hiervoor echter te beperkt waardoor geïntegreerd jeugdbeleid vaak dode letter bleef. Als Vlaamse Jeugdraad zijn we blij dat hier kritisch naar gekeken wordt en staan we klaar om hierrond samen te werken. De stem van kinderen, jongeren en hun organisaties zelf hierin opnemen, is hiervoor cruciaal.

OD 1.2 De stem van kinderen en jongeren wordt gehoord.

Erken de rol van de Vlaamse Jeugdraad en betrek ons bij het beleid.

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden dat de minister het cruciale belang van verschillende vormen van directe en indirecte participatie van kinderen en jongeren aan onze samenleving benadrukt. De rol van diverse adviesraden bij het uitwerken van beleid is inderdaad zeer belangrijk. We appreciëren dat de minister de rol van de Vlaamse Jeugdraad herbevestigt en rekenen erop een goede relatie met hem op te bouwen. De Vlaamse Jeugdraad wil voor de minister een betrouwbare partner zijn bij de realisatie van een versterkend jeugdbeleid voor alle kinderen en jongeren.

Leg stemrecht 16 opnieuw op tafel bij de aangekondigde hervorming van de lokale verkiezingen.

In 2016 bracht de Vlaamse Jeugdraad een advies uit over stemrecht op 16 jaar. In het regeerakkoord en de beleidsnota binnenlands bestuur van uw collega-minister lezen we de intenties om voor de lokale verkiezingen enkele aanpassingen door te voeren betreffende de procedure voor de verkiezingen. Zo wordt de aanpassing van opkomstplicht naar stemrecht aangekondigd. Over deze aanpassing spreken we ons nog niet uit, maar we zien wel dat dit beleidsniveau het dichtst bij jongeren staat en veel invloed heeft op hun dagelijkse leven. Deze gelegenheid is het ideale moment om stemrecht 16 opnieuw op tafel te leggen.

Het grootste argument haalt de minister zelf aan in zijn beleidsnota: “Een derde van de Vlamingen is jonger dan 30 jaar. Kinderen en jongeren hebben, net als iedereen, hun eigen kijk op hun omgeving. Ze zijn competente burgers die het recht hebben om effectief mee vorm te geven aan de wereld.”

Zorg dat niet enkel de minister van Jeugd, maar de voltallige Vlaamse Regering de kracht en autonomie van het jeugdwerk erkent.

We zijn heel blij in de beleidsnota te lezen dat de minister de autonomie van jeugdwerkorganisaties erkent en willen hem graag bedanken voor deze erkenning. Ook de waakzaamheid om het jeugdwerk niet te instrumentaliseren wordt gewaardeerd, en dit is ook essentieel voor een goede werking van onze sector.

OD 1.3 Het belang van kwaliteitsvolle jeugdinformatie benadrukken.

Blijf de versnippering en wildgroei aan informatieve websites tegengaan door blijvend in te zetten op het jongereninformatieplatform WAT WAT.

De minister legt terecht zware nadruk op het belang van kwaliteitsvolle jeugdinformatie. Hij zet hiervoor terecht het jongereninformatieplatform WAT WAT in de kijker. WAT WAT bundelt de krachten van maar liefst 90 partners (bv. Awel, VDAB, Child Focus) onder één merk, één website en één socialemediamerk, zodat jongeren altijd en overall correcte info kunnen vinden over thema's waarmee zij bezig zijn. Het Vlaams Parlement nam in het verleden nog initiatieven om wildgroei aan informatieve websites voor kinderen en jongeren tegen te gaan. Zo bestaat er een resolutie van het vorige Vlaams Parlement over de stroomlijning van jeugdinformatiebeleid.

De minister benadrukt nogmaals deze uitdaging en de rol van WAT WAT. We zijn tevreden dat de minister actief mee op zoek wil gaan naar nieuwe partnerschappen om de slagkracht van WAT WAT te versterken. Hierbij vragen we uitdrukkelijk dat de minister erover waakt dat zeker de overheid een sterke jeugdinformatiereflex ontwikkelt en bekijkt welke samenwerkingen met WAT WAT mogelijk zijn.

SD2 De kracht van jeugdwerk verder uitbouwen.

OD 2.1 Het beleid met betrekking tot kinderen, jongeren, kinderrechten en de jeugdwerksector samenbrengen.

Geef Vlaams erkende organisaties voldoende ruimte om de erkenningsvoorwaarde inzake integriteit op maat van de eigen werking in te vullen.

Vanaf 2020 zal het hebben van een integriteitsbeleid als erkenningsvoorwaarde voor Vlaamse jeugdwerkorganisaties worden ingeschreven in het uitvoeringsbesluit bij het Vlaams decreet houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid. Als Vlaamse Jeugdraad beamen we het belang van het bestaan van een breed integriteitsbeleid op het niveau van elke door de Vlaamse gemeenschap erkende organisatie en delen we de bezorgdheid van de minister van Jeugd voor het privacy-aspect dat hier onlosmakelijk mee is verbonden.

Om de Vlaams erkende jeugdwerkorganisaties in staat te stellen de erkenningsvoorwaarde inzake integriteit adequaat in te vullen, pleiten we ervoor de onderliggende criteria (inclusief een mogelijk criterium inzake privacy) op algemene wijze te formuleren en zo weg te blijven van detaillistische en starre eisen. Zo bewaren we de ruimte voor organisaties om doeltreffende maatregelen te nemen op maat van de eigen werking voor een echt effectief integriteitsbeleid waarin niet de administratieve verplichtingen, maar kinderen en jongeren centraal staan.

Respecteer het participatieve proces dat organisaties doorlopen bij de opmaak van hun beleidsnota en investeer in de beoordeling van de beleidsnota's van Vlaams gesubsidieerde organisaties. Creëer ruimte voor betere relatievorming tussen organisaties, dossierbehandelaars en adviescommissies, zorg voor een sterk, transparant repliekrecht en heldere, tijdige leidraden. Beslis zo snel mogelijk over eventuele aanvullende beoordelingscriteria.

Onze Vlaams erkende jeugdwerkorganisaties hebben tot 1 januari 2021 de tijd om een beleidsnota in te dienen op basis waarvan ze aanvullende subsidies kunnen aanvragen voor de ambitieuze plannen die ze de komende beleidsperiode willen realiseren. Aan het opmaken en schrijven van zo'n beleidsnota hangt een intensief traject vast waarbij de organisaties een uitgebreid participatief proces doorlopen met alle relevante stakeholders. Vele onder hen zijn nu al volop bezig met dit proces.

Ten laatste zes maanden voor de indiendatum stuurt de administratie een leidraad uit voor het schrijven van de beleidsnota's. Daarbij heeft de Minister van Jeugd het prerogatief om eventuele aanvullende beoordelingscriteria te introduceren. Maar omdat vele organisaties nu al volop plannen aan het uittekenen zijn, pleiten we er toch ten stelligste voor dat de Minister niet tot die uiterste datum wacht. Geef de organisaties voldoende tijd en mogelijkheden om rekening te houden met alle voorliggende criteria en verzeker dat de organisaties in hun plannen voor de komende beleidscyclus een coherent en doordacht verhaal kunnen realiseren. Zorg dus voor een heldere en tijdige leidraad.

Tijdens het beoordelingsproces voor de beleidsnota's staat of valt alles met een goede verstandhouding tussen organisaties, dossierbehandelaars en adviescommissies. Het gebeurt wel vaker dat organisaties misverstanden moeten proberen rechtzetten op het einde van de rit, wanneer het advies is geschreven, terwijl die hadden kunnen worden rechtgezet door een sterkere dialoog in de loop van het proces. Veel van dat alles heeft te maken met een gebrek aan menskracht: adviescommissies met te weinig leden, en te weinig tijd voor dossierbehandelaars om organisaties echt te leren kennen. Een jaarlijks bezoek aan een organisatie zou al een wereld van verschil maken, en het mogelijk maken om op maat vragen van organisaties te beantwoorden. We vragen de Minister dan ook om ruimte te creëren om die dialoog tussen organisaties, dossierbehandelaars en adviescommissies echt mogelijk te maken. De Ambrassade bood op haar beurt al aan om de adviescommissieleden via infosessies mee te trekken in de wereld van het Vlaamse jeugdwerk.

Tot slot ondervinden organisaties soms frustraties rond de invulling en behandeling van het repliekrecht. Waar het repliekrecht dient om feitelijke en substantiële fouten in de geschreven adviezen recht te zetten, hebben organisaties niet altijd voldoende zicht op hoe met de replieken al dan niet rekening werd gehouden. Een meer helder ingevuld repliekrecht, met duidelijk gemotiveerde antwoorden van het departement kan hier een antwoord bieden.

Bundel krachten met de jeugdsector voor een doordachte evaluatie en versterking van het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid.

De minister van Jeugd kondigt in zijn beleidsnota aan om na de beoordeling van de beleidsnota's van de door de Vlaamse Gemeenschap erkende jeugdwerkorganisaties op een evaluatie van het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid te willen inzetten. Hij wil dit doen in samenspraak met de jeugdsector, waarmee hij een traject wil opzetten.

De Vlaamse Jeugd Raad juicht deze uitgestoken hand naar de jeugdsector toe. Een gedegen betrokkenheid van de sector zal het draagvlak van de evaluatie exponentieel versterken en creëert kansen om op een open manier in gesprek te gaan over hoe het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid toekomstgericht versterkt kan worden.

Maak meer middelen vrij voor de erkenning en subsidiëring van Vlaamse jeugdwerkorganisaties om aan de groei van het jeugdwerklandschap tegemoet te komen.

In 2020 gaat het decreet vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid opnieuw “open”: nieuwe verenigingen kunnen dan voor het eerst sinds 2016 een aanvraag tot erkenning en subsidiëring indienen. De kans dat één of meer nieuwe verenigingen een erkenning toegekend krijgen, is groot. Maar de beschikbare pot aan middelen houdt geen rekening met een mogelijke groei aan erkende en gesubsidieerde organisaties – integendeel: onder het huidige begrotingsvoorstel gaan we er zelfs op achteruit.

Om het jeugdwerk daadwerkelijk via erkenning en subsidiëring te versterken, zoals de minister van Jeugd in zijn beleidsnota vooropstelt, moeten daar voldoende middelen tegenover staan. Zonder een evenredige groei in middelen zullen de Vlaamse jeugdwerkorganisaties onvermijdelijk sterk aan slagkracht moeten inboeten. De belangrijkste slachtoffers zijn hierbij uiteraard kinderen en jongeren zelf, want: hoe minder in het jeugdwerk geïnvesteerd wordt, hoe minder het recht op jeugdwerk voor alle kinderen en jongeren gerealiseerd wordt. Investerings in het jeugdwerk zijn noodzakelijk om te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren, en zeker de meest kwetsbare bereikt worden.

Evalueer de eerste uitrol van het decreet bovenlokaal jeugdwerk in samenwerking met het jeugdwerk en voeg de vrijkomende DAC-middelen die aan het DAC-decreet gekoppeld zijn toe aan de middelen voor het decreet bovenlokaal jeugdwerk.

In 2020 zal het decreet bovenlokaal jeugdwerk volledig uitgerold zijn. De doelstelling van de minister van Jeugd om een evaluatie van de eerste uitrol te voorzien, is bijzonder waardevol en zal nuttige informatie opleveren die tot een bijsturing en versterking van het decreet kan leiden. Zorg ervoor dat deze evaluatie in samenwerking met het jeugdwerk gebeurt.

Eerst en vooral komen de komende jaren nog middelen vrij die aan het DAC-decreet gekoppeld waren. Deze middelen uit de zogeheten “restgroep” moeten, eens vrijgekomen, integraal aan de middelen voor het decreet bovenlokaal jeugdwerk worden toegevoegd, om zo blijvend te garanderen dat ze in bovenlokaal jeugdwerk worden geïnvesteerd.

OD 2.2 Maatschappelijke meerwaarde realiseren via verenigingen met een bijzondere opdracht.

Versterk de rol van de vijf verenigingen met bijzondere opdracht (de Ambrassade, Bataljong, Jint, het Kenniscentrum Kinderrechten (KEKI) en de Kinderrechtencoalitie) als schakel tussen kinderen, jongeren en hun organisaties enerzijds en het beleid anderzijds.

De vijf verenigingen met bijzondere opdracht zijn belangrijke tussenschakels om jeugd- en kinderrechtenbeleid in Vlaanderen waar te maken op internationaal, Vlaams en (boven)lokaal niveau. Zij zijn cruciaal om geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid in Vlaanderen en Brussel te realiseren. Zij zijn ook vragende partij om mee de effectiviteit en impact van de prioriteiten van het Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan waar te maken. De Vlaamse Jeugd Raad vraagt om hen in hun belangrijke rol als schakel tussen kinderen, jongeren en hun organisaties enerzijds en het beleid anderzijds te versterken.

Verduidelijk het plan rond digitale wereld, gaming en sociale media.

We lezen in de beleidsnota het plan om samen met het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid in overleg te gaan rond digitale wereld, gaming en sociale media. Kinderen en jongeren moeten versterkt worden om hiermee kritisch, geïnformeerd en actief om te gaan. We benadrukken hierbij het belang vanuit een empowerende insteek te vertrekken, en niet met een plan dat voornamelijk op risico's is gericht. We stellen ons hierbij constructief op en vragen om verdere verduidelijking van deze plannen. We kijken ernaar uit welke rol de minister hierin voor de Vlaamse Jeugdraad ziet weggelegd en suggereren hierin vooral om WAT WAT en het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid hierrond mee aan tafel te zetten.

OD 2.3 Blijven inzetten op het ondersteunen van jeugdkampen door jeugdbewegingen en jeugdorganisaties.

Maak werk van een sterk nieuw masterplan Jeugdkampen en investeer in jeugdverblijfscentra, hostels, CJT en zorg voor extra middelen.

De Ambrassade en het CJT maakten in het voorbije jaar de nota "middelen jeugdtoerisme" op, waarin in cijfers wordt aangegeven hoe het aantal jeugdverblijven dat voor subsidies aanklopt in tien jaar tijd meer dan verdubbeld is, terwijl de pot onvoldoende is meegegroeid.. Dit gaat enerzijds over de middelen bij het decreet houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfscentra, maar ook over de middelen met betrekking tot infrastructuur waarvoor de jeugdverblijven bij uw collega van Toerisme kunnen aankloppen.

De inhoudelijke evaluatie van beide decreten en de afstemming van onderlinge aanpassingen kunnen wij alleen maar toejuichen, maar om echt in jeugdtoerisme te gaan investeren is er meer nodig dan de inhoudelijke afstemming van de huidige subsidiestromen op de hedendaagse realiteit. Er zijn middelen nodig. De druk op jeugdverblijven is groot, de kosten lopen op (energie wordt duurder, er zijn bepaalde verwachtingen zoals de aanwezigheid van wifi, verblijven hebben nood aan onderhoud waarvan de kosten in tien jaar tijd niet zijn gedaald ...) en deze worden uiteindelijk doorgerekend aan de gebruiker: het jeugdwerk. Om het aanbod kwantitatief en kwalitatief te houden en in goede ondersteuning te kunnen blijven voorzien, is er nood aan middelen. Om een stimulerend effect te hebben op het aantal jeugdverblijven en de kwaliteit van het aanbod (o.a. ook via ondersteuning) volstaat het niet om de evaluatie van het decreet te vervolledigen en tot een nieuw decreet te komen, maar moeten er ook middelen aan gekoppeld worden. Maak werk van een nieuw masterplan in overleg met de sector en de bevoegde ministers en wees hierbij bewust van de bestaande drempels.

Bekijk samen met uw collega van Cultuur en de administratie hoe u de FOCI-middelen beter kan gaan benutten voor Jeugd.

Het aantal aanvragen voor FOCI-middelen vanuit Jeugd ligt heel wat lager dan vanuit de cultuursector. Enerzijds hoeft dit geen verrassing te zijn, anderzijds liggen de hoge "indieningsvoorwaarden" aan de basis van deze lage cijfers.

Het feit dat er na het traject van de energie-audits, dat uw voorganger vorig jaar op poten zette, een vervolgtraject komt waarbij opnieuw naar een betere toeleiding van jeugdwerkinfrastructuur tot FOCI wordt gekeken, is een positieve evolutie. Hanteer echter de resultaten die uit het voorgaande en komende project naar voren komen om samen met uw collega van Cultuur en de administratie de vraag te beantwoorden of er binnen de FOCI-regelgeving nood is aan een apart spoor voor Jeugd. Bekijk dit alles wanneer u, bij voorkeur in overleg met experts uit de sector, werk maakt van

de langetermijnvisie en het strategisch kader voor de ontwikkeling en ondersteuning van bovenlokale jeugdwerkinfrastructuur. We zijn blij dat de minister bijzondere aandacht heeft voor duurzaamheid.

Geef garanties dat Jeugdmaps in de toekomst door de administratie wordt beheerd en verder wordt ontwikkeld.

De Vlaamse Jeugdraad is blij met de ambitie van de minister om jeugdmaps.be te verduurzamen en ontwikkelen, en het bereik te vergroten. Jeugdmaps ontstond op initiatief van Mediaraven en De Ambrassade en kreeg vooral bekendheid als instrument voor de vrijstelling van onroerende voorheffing voor het jeugdwerk. Mits verdere ontwikkeling is er echter veel meer mogelijk met dit instrument.

Wil de minister Jeugdmaps effectief meer slagkracht laten krijgen, dan lijkt het logisch dat de administratie Jeugdmaps beheert en het gebruik ervan door gemeenten niet enkel stimuleert, maar ook verplicht. De Vlaamse Jeugdraad wil daarom graag garanties krijgen dat deze overdracht ook werkelijk gebeurt en dat de minister de nodige budgetten voor deze verduurzaming en verdere ontwikkeling vrijmaakt. We stellen ook voor om Jeugdmaps.be optimaal af te stemmen met de vrijetijdsmonitor. Op die manier kan het departement de jeugdwerksector, jeugdwerkinfrastructuur en jeugdruimte beter monitoren en hier ook zijn beleid naar aanpassen. Bovendien kunnen ook lokale besturen, jeugdorganisaties zelf en beleidsmakers hiermee aan de slag om beter jeugdbeleid mogelijk te maken. Want zoals u zelf zegt: een ambitieus jeugdbeleid wordt onderbouwd met betrouwbare data, informatie en kennis.

Evalueer en verduurzam het project Kampvervoer en zet de jaarlijks voorziene middelen ruimer in dan enkel voor de dienstverlening via De Lijn.

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden dat de minister het project Kampvervoer verder wil ondersteunen, maar vindt de ambitie om dit enkel in 2020 te realiseren te beperkt. We rekenen erop dat dit minstens voor de hele legislatuur kan worden geregeld. Het aantal ingediende aanvragen is in 2019 helaas sterk gedaald. Momenteel worden te veel jeugdwerkorganisaties geweigerd of, slechter nog, dienen ze ontgoocheld geen aanvraag meer in. Er zijn veel klachten van jeugdverenigingen over de dienstverlening en beperkte beschikbaarheid van versterkingsritten van De Lijn.

Ondersteuning van andere vormen van kampvervoer moeten ook bekeken worden om beter op de vraag in te spelen. Daarom willen we graag de resultaten van de evaluatie Kampvervoer 2019 met de minister bespreken en de nodige aanpassingen doen om het bereik van het project in 2020 en verder opnieuw te vergroten en de dienstverlening voor jeugdverenigingen verder te verbeteren.

Garandeer voor de verdere uitbouw van actieve en gedeelde speelplaatsen een duurzame vorm van ondersteuning voor scholen en spreek lokale besturen aan op hun verantwoordelijkheid.

De Vlaamse Jeugdraad verwelkomt de intentie actieve en gedeelde speelplaatsen verder uit te bouwen om zo gedeeld ruimtegebruik in scholen op het voorplan te houden. We vragen hierbij specifiek om de evaluatie en verbetering van deze oproep samen met de sector op te nemen en aandacht te hebben voor het verlagen van drempels.

OD 2.4 Erkenning en het belang van vrijwilligerswerk en blijven inzetten op de kwaliteit van kadervorming.

Zorg voor een sterke betrokkenheid van het jeugdwerk bij de verdere uitrol van het door de minister van Cultuur getrokken gecoördineerd vrijwilligersbeleid.

De Vlaamse Jeugd Raad is tevreden dat de minister bijzondere aandacht schenkt aan de kracht van vrijwilligerswerk in het jeugdwerk en de strijd tegen doorgedreven regulitis. De Vlaamse Jeugd Raad aanvaardt met plezier de uitgestoken hand van de minister om samen op zoek te gaan naar nieuwe manieren om vrijwilligers binnen het jeugdwerk aan te trekken. We stellen ons echter nog enkele vragen over de rol van de minister binnen het gecoördineerde vrijwilligersbeleid. In de beleidsnota Cultuur van minister-president Jambon vinden we terug dat de coördinerende rol elders ligt, maar we dringen er bij onze eigen minister van Jeugd op aan dit dossier van dichtbij te blijven opvolgen en waar mogelijk dit mee in handen te nemen.

Voer de nieuwe regelgeving over kadervorming snel in, maar zorg voor een overgangperiode.

Wij zijn blij dat de minister werk zal maken van de wijzigingen aan de regelgeving rond kadervorming op basis van het evaluatieonderzoek en het overleg met de sector. Wij hopen dat deze wijzigingen aan een snel tempo kunnen worden doorgevoerd. Idealiter treedt de nieuwe regelgeving in september 2020 in werking, met de start van het werkingsjaar 2020-2021. Omdat het voor organisaties niet eenvoudig is hun werking aan de nieuwe regelgeving aan te passen, pleiten we voor een overgangperiode. Zo hebben de cursussen in september, oktober en november (vooral de herfstvakantie is een drukke cursusperiode) de mogelijkheid aan de oude, dan wel aan de nieuwe regelgeving te voldoen.

Maak van digitalisering geen bijkomende administratieve last.

We lezen ook dat de minister wil bekijken hoe de digitaliseringsprocessen van de Vlaamse Overheid aan geattesteerde kadervorming kunnen worden gelinkt. Houd hierbij in het achterhoofd dat organisaties nu al met de KAVO-tool werken en dat dit voor heel wat jongeren een drempel vormt. Vanaf april 2019 moet iedereen die ouder is dan 18 jaar en over een Belgische identiteitskaart beschikt zich via e-ID op deze KAVO-tool aanmelden. Voor de jonge animatoren, hoofdanimatoren en instructeurs is dit niet vanzelfsprekend. Heel wat jongeren kennen hun pincode niet of beschikken niet over een e-ID-kaartlezer. We vinden het dan ook erg belangrijk dat er blijvend geïnvesteerd wordt in de gebruiksvriendelijkheid van de KAVO-tool.

Ook in de verdere aanpak van regulitis en bijvoorbeeld de verdere aanpak van het verenigingsloket zien we de negatieve kanten van digitalisering om de hoek kijken. Heel wat van de problemen die hieraan gekoppeld zijn, worden niet enkel opgelost door voluit op digitalisering in te zetten, maar vragen vooral om een vereenvoudiging en een betere toegankelijkheid.

OD 2.5 Kansen bieden aan nieuwe vormen van jeugdwerk.

Zorg ervoor dat organisaties naast hun basiswerking ruimte hebben voor vernieuwing en experiment.

We lezen graag dat de minister wil inzetten op het aanmoedigen van nieuwe initiatieven, maar we maken ons, gezien de beperkte budgettaire ruimte, wel zorgen over de ruimte die er is voor nieuwe projecten. Binnen deze projecten kunnen organisaties buiten hun reguliere werking vernieuwing zoeken en de platgetreden paden verlaten. Op dit moment worden organisaties immers vaak van het kastje naar de muur gestuurd voor projecten die verder gaan dan hun reguliere werking: die krijgen geen plaats binnen de structurele werkingsmiddelen, noch binnen projectoproepen. Deze ruimte is echter cruciaal om te blijven vernieuwen, experimenteren en ondernemen.

Voorzie ruimte voor nieuwe organisaties om experimentele projectsubsidies aan te vragen.

Die experimenteeruimte is bovendien van levensbelang voor organisaties die nog geen structurele werkingsmiddelen hebben. Nieuwe organisaties die inzetten op nieuwe noden, vragen en nieuwe jeugdwerkvormen hebben de mogelijkheid een projectaanvraag voor experimentele projectsubsidies in te dienen. Dit is ook meteen de enige mogelijkheid om voet aan de grond te krijgen en van daaruit naar een volwaardig werkende organisatie te kunnen groeien. De mogelijkheden daar beperken heeft dus verregaande implicaties.

Verduurzaam de uitkomsten van de aflopende projectmiddelen binnen het masterplan diversiteit, de projecten sociale integratie en de projectoproep schoolspeelplaatsen en zorg voor voldoende ruimte voor nieuwe projectoproepen.

Deze projectmiddelen lopen af, waardoor we willen benadrukken dat het enerzijds van groot belang is deze projecten duurzaam op te volgen en anderzijds ook de middelen te voorzien om met deze duurzame resultaten, goede praktijken en voorstellen aan de slag te gaan. Wanneer we deze projecten zomaar stopzetten, gaan de resultaten van het gevoerde beleid hierrond verloren.

SD 3 Verder inzetten op een geïntegreerd jeugdbeleid als bewuste keuze.

OD 3.1 Werk maken van een krachtig en ambitieus Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan.

Zorg voor een snelle beslissing over de vijf transversale prioriteiten voor het nieuwe JKP.

Voor de Vlaamse Jeugd Raad is het cruciaal dat er zo snel mogelijk een beslissing wordt genomen over de prioriteiten en aanpak van het nieuwe JKP. Volgens het besluit van de Vlaamse Regering is er in principe zes maanden de tijd om de beslissing te nemen. Het besluit stelt echter ook dat het nieuwe JKP binnen het jaar na aantreding van de Vlaamse Regering in werking moet treden. Aangezien de prioriteiten nog verder in projectgroepen met experts, jeugdwerkorganisaties, kinderrechtenspreekpunten en andere partners zullen worden uitgewerkt, hebben we er alle baat bij dat deze projectgroepen zo snel mogelijk van start kunnen gaan. Dit zal de kwaliteit en de duurzame impact

van de project-/masterplannen zeker ten goede komen én garandeert dat de uitvoering van het JKP tijdig kan starten. Zowel de Vlaamse Jeugdraad als de jeugdsector zelf staan klaar om hierin een rol op te nemen.

Zet de sterke betrokkenheid van het jeugdwerk en het brede middenveld bij de opmaak van het nieuwe JKP verder.

Het afgelopen anderhalf jaar werd een intensief kwaliteitsvol traject gelopen vanuit het Departement Cultuur, Jeugd en Media in samenwerking met de stuurgroep, de Reflectiegroep en tal van partners. Bij dit traject waren zowel de jongeren van de Vlaamse Jeugdraad, De Ambrassade, jeugdwerkorganisaties, Kind & Gezin, het Minderhedenforum, Mediawijs, kinderrechtenaanspreekpunten en Bataljong actief betrokken. Deze actoren werkten allemaal mee aan de formulering van de 13 prioriteiten zoals ze nu voorliggen. We zijn er dan ook van overtuigd dat hiermee 13 sterke doelstellingen op tafel liggen waarin jongeren en het jeugdwerk zichzelf kunnen herkennen. We willen uiteraard zoveel mogelijk realiseren met de prioriteiten en willen dat het nieuwe JKP ambitie uitstraalt.

We zijn tevreden dat de minister het belang van grondige inspraak en betrokkenheid van kinderen, jongeren en de jeugdsector bij het verder concretiseren van de doelstellingen expliciet benoemt.

Ga voor vijf sterke Masterplannen binnen het JKP.

Om zowel de vraag naar een sterk budget en ambitieuze masterplannen kracht bij te zetten werkten we met de Vlaamse Jeugdraad aan een voorstel over welke pijlers wij zien voor ieder masterplan en waarom we hiervoor het nodige budget willen voorzien. De uitgebreide versie van dit voorstel is terug te vinden in ons Advies 1905: Het Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

Binnen ieder masterplan zien we vier grote pijlers:

- Transversaal overheidsbeleid

We vragen gemeenschappelijk beleid tussen de verschillende beleidsdomeinen verbonden aan de prioriteit. Hierbij kan er een bijzondere focus zijn om overdreven regulitis weg te werken.

- Vlaamse & (boven)lokale Projecten

Binnen ieder Masterplan adviseert de Vlaamse Jeugdraad twee soorten projecten. Enerzijds Vlaamse projecten en anderzijds (Boven)lokale projecten. De Vlaamse projecten zien we als grootschalige transversale projecten met een vooraanstaande rol voor jeugdwerkorganisaties binnen een transversaal netwerk van organisaties. In ons advies over het nieuwe JKP deden we concrete suggesties voor de invulling van deze projecten. We herhalen deze hier:

- Minimumbedrag van 150.000 Euro per project
- Projecten worden ingediend door transversaal netwerk van minstens 3 organisaties waarvan minstens 1 organisatie erkend is binnen het Decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid.
- Aandachtspunten bij kwaliteit: participatie van kinderen en jongeren, experiment, vernieuwing, diversiteit en maatschappelijke kwetsbaarheid
- Projecten hebben een looptijd van 24 maanden
- Projecten moeten aangeven hoe de resultaten van het project verduurzaamd zullen worden na afloop van het project

Daarnaast zien we in de creatie van (boven)lokale projecten de ideale manier om ook het (boven)lokaal niveau te betrekken bij de uitvoering van het JKP. Dit punt wordt verder uitgewerkt onder het volgende adviespunt.

- Onderzoek en Monitoring

Om er voor te zorgen dat de effecten van zowel het beleid als de projecten sterk opgevolgd worden, vragen we een investering binnen ieder masterplan in onderzoek en monitoring. Op deze manier kan de impact van het nieuwe JKP in kaart gebracht worden.

- Netwerken en Internationaal

Ter uitvoering van het nieuwe JKP kan de noodzaak ontstaan voor de opbouw van nieuwe netwerken die zorgen voor een betere afstemming tussen verschillende beleidsdomeinen, beleidsniveaus, middenveld actoren, ... De Vlaamse Jeugdraad verwacht dat bij de opmaak van ieder Masterplan de oefening gemaakt wordt welke de primaire partners zijn om reële impact te kunnen realiseren.

Daarnaast biedt deze pijler ook de mogelijkheid om internationaal te kijken. Op welke manier kunnen we inspiratie halen uit internationale voorbeelden, maar ook hoe bijvoorbeeld middelen uit Erasmus+ en ESF ingezet kunnen worden ter realisatie van het masterplan.

Creëer een sterke link met het jeugdwerk en het lokale niveau.

Het jeugdwerk, met in het bijzonder de jeugdwerkorganisaties zoals erkend in het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, vertrekt steeds vanuit het standpunt van kinderen en jongeren en heeft op die manier al heel wat expertise opgebouwd. Net als het JKP stelt de aanpak en manier van werken van het jeugdwerk kinderen en jongeren centraal. We vragen daarom het jeugdwerk en de jeugdwerkmethodiek centraal te stellen bij de verdere uitwerking van de masterplannen van de prioriteiten van het JKP. **Door vanuit de kracht en de stem van kinderen, jongeren en het jeugdwerk te vertrekken, kan deze expertise volwaardig worden ingezet.** Het is belangrijk op domeinoverschrijdende samenwerkingen in te zetten en ruimte te creëren voor kruispuntwerken. We vragen daarom bijkomende investeringen voor dit bijkomende engagement van jeugdwerkorganisaties.

Belangrijk hierbij op te merken is dat het hier om engagementen van organisaties gaat bovenop hun beleidsnota/beheersovereenkomst (aangezien intersectoraal samenwerken niet of minimaal gehonoreerd kan worden binnen de huidige beleidsnota's) en dat er hier dus ook bijkomend budget moet worden voorzien om dit te kunnen realiseren. We vragen dus aan het Departement Cultuur, Jeugd en Media te onderzoeken hoe we dit op een goede manier kunnen laten verlopen, aangezien de nieuwe ronde van beleidsnota's binnen het jeugdwerk in 2020 op de agenda staat.

De Vlaamse Jeugdraad leest ook de bijzondere aandacht die de minister wil schenken aan het lokale niveau binnen het nieuwe JKP. We kijken ernaar uit hoe de minister deze engagementen richting jeugdwerk en het lokale niveau zal concretiseren. Vanuit de Vlaamse Jeugdraad gaven we hierover in ons advies over het JKP al concrete richtlijnen, zoals de mogelijkheid van projectmiddelen binnen het JKP. We rekenen erop dat de minister dit in de verdere concretisering en uitwerking zal meenemen.

Organiseer het structureel verticaal overleg met iedere minister effectief vanaf de start van de legislatuur.

De Vlaamse Jeugdraad is zeer tevreden dat de minister het engagement uit het besluit van de Vlaamse Regering herhaalt om jaarlijks overleg tussen iedere Vlaamse minister, het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Jeugdraad te organiseren. Aangezien ieder beleidsdomein een impact heeft op de leefwereld van kinderen en jongeren, vinden we het logisch dat dit overleg er niet enkel komt met de voor de nieuwe prioriteiten bevoegde ministers, maar met elke minister van de Vlaamse Regering.

Gezien de beperkte voorbereidingstijd voor de beleidsnota's begrijpen we dat deze overleggen tot op heden niet hebben plaatsgevonden, maar we verzoeken de ministers deze toch nog zo snel mogelijk te laten plaatsvinden. Op deze manier kan er van bij de start van de legislatuur een sterke band worden gesmeed tussen de verschillende ministers en het jeugd- en kinderrechtenbeleid. We rekenen hiervoor op een initiatief van onze eigen minister van Jeugd.

Ga actief op zoek naar budget voor het nieuwe JKP.

Zowel in de beleidsnota als in de begrotingstabellen is er geen budget terug te vinden voor het nieuwe JKP. De Vlaamse Jeugdraad was vragende partij om van bij de start van de legislatuur een werkingsbudget te voorzien, maar dit werd niet gevolgd. We vragen de minister uitdrukkelijk dit recht te zetten door zo snel mogelijk op zoek te gaan naar alternatieve budgetten voor het JKP.

We zien hiervoor verschillende mogelijkheden. Enerzijds vragen we een bijdrage vanuit het betrokken beleidsdomein bij de verschillende projectplannen, zodat er niet enkel naar het budget Jeugd moet gekeken worden. De financiering van het huidige project bewegingsvriendelijke en gedeelde speelplaatsen is hier een mooi voorbeeld van. Anderzijds liggen er ook nog mogelijkheden in andere subsidieprogramma's. We vragen de minister alternatieve bronnen zoals het ESF-programma, Erasmus+ of het Europees Solidariteitskorps grondig te onderzoeken om na te gaan of hier nog mogelijkheden liggen.

OD 3.2 Afstemming van het beleidskader en instrumentarium op de huidige ontwikkelingen en tendensen.

Breng het perspectief en de belangen van kinderen en jongeren binnen in alle transversale beleidsplannen over de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Regering heen. Kijk hierbij verder dan wat in een jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan vorm kan en zal krijgen.

De minister van Jeugd geeft aan waar mogelijk vanuit Jeugd te willen bijdragen aan de horizontale beleidsplannen van de Vlaamse Regering met betrekking tot armoede, gelijke kansen, integratie en integriteit. We moedigen dit als Vlaamse Jeugdraad alleen maar aan: het perspectief van kinderen en jongeren wordt al te vaak onderbelicht in dit soort horizontale beleidsplannen.

Het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan is een cruciaal instrument om transversale beleidsprioriteiten voor kinderen en jongeren vorm te geven, maar het is nog maar de eerste stap. We verwachten dat de minister van Jeugd in alle transversale beleidslijnen het perspectief en de belangen van kinderen en jongeren binnenbrengt en zo de vooropgestelde kind- en jeugdreflex in alle beleidsdomeinen installeert. Wat hierbij kan helpen zijn een sterk herwerkte aanpak van het instrument JOKER, een goede ondersteuning van de kinderrechtenaanspreekpunten en de lessons learned uit het label Kindvriendelijke steden en gemeentes vertalen naar Vlaams niveau.

Erken het belang van cultuureducatie in het algemeen en cultuureducatief jeugdwerk in het bijzonder. Investeer in de kwaliteit en diversiteit van deze sector en maak werk van beleid dat hen ondersteunt en zowel onderlinge als transversale samenwerkingen mogelijk maakt.

Cultuureducatie is een krachtige hefboom voor samenhang in de samenleving. Kinderen en jongeren hebben nood aan talen die hen verbinden. Cultuureducatie levert een essentiële bijdrage aan het samen ontwikkelen van die talen.

Cultuureducatie vormt zo een onmisbaar onderdeel van het jeugdwerk, legt linken naar en formuleert mee antwoorden op belangrijke maatschappelijke uitdagingen zoals diversiteit, inclusie, duurzaamheid en digitalisering.

De minister van Jeugd geeft in zijn beleidsnota aan om samen met de minister-president, bevoegd voor Cultuur, de samenwerking op het vlak van cultuureducatie te herbekijken. Als Vlaamse Jeugdraad vragen we de plannen voor cultuureducatief jeugdwerk en cultuureducatie in het algemeen snel te verduidelijken en ambitieus in te vullen. Blijf inzetten op de diversiteit en kracht van cultuureducatie en erken hierbij de uniciteit van cultuureducatieve jeugdwerkingen. Blijf de nodige ruimte creëren voor experiment en innovatie. Maak werk van goed op elkaar afgestemde beleidsinstrumenten. Versterk naast Cultuur ook de link met andere beleidsdomeinen, zoals Onderwijs en Welzijn.

SD 4 Samen met lokale besturen werk maken van krachtig jeugdbeleid op lokaal niveau opdat alle kinderen en jongeren kunnen deelnemen aan jeugdwerk

OD 4.1 Behoud en versterking van het label kindvriendelijke steden en gemeenten en vergroten van de lokale focus op kinderen en jongeren.

Versterk het label kindvriendelijke steden en gemeenten en vergroot de focus op kinderen en jongeren in alle lokale besturen.

Het lokale niveau is het beleidsniveau dat het dichtst bij kinderen en jongeren staat. De laatste jaren onderging het lokale jeugdbeleid grondige veranderingen. Deze veranderingen brengen nu ook kansen met zich mee. Zo zien we mogelijkheden om geïntegreerd jeugdbeleid echt ingang te laten vinden in lokale besturen. Het middel bij uitstek hiervoor is het label kindvriendelijke steden en gemeenten. Dit label kan de focus op kinderen en jongeren bij een lokaal bestuur verankeren. Alleen is dit nu zeer afhankelijk van de goodwill van bepaalde actoren: een straffe jeugdambtenaar met voldoende aanzien binnen zijn lokale bestuur, een schepen die sterk genoeg is om zijn collega's mee te nemen in het verhaal van echt geïntegreerd jeugdbeleid, een aantal geëngageerde jongeren die de moed hebben om hier met hun jeugdraad mee aan de slag te gaan ... Maar wat met de groep gemeenten die uit de boot valt? De focus om het aantal gemeenten met een label te verdubbelen is een goede zaak, maar wat met de andere gemeenten? Om hieraan tegemoet te komen, stellen we twee sporen voor. Enerzijds is er de nodige ondersteuning vanuit lokale, bottom-up-context door Bataljong om de kracht van het label en het netwerk errond te garanderen. Anderzijds is een tweede spoor cruciaal: steden en gemeenten moeten echt handelen naar de geest van het label en zich volop inzetten voor de focus op kinderen en jongeren, ook wanneer ze (nog) geen label hebben. Beide sporen passen volledig in de missie van Bataljong en we vragen dan ook dat ze de nodige ondersteuning krijgen om deze waar te maken. Wat zal de minister doen om de focus op kinderen en jongeren ook in die andere gemeenten hoog te houden?

OD 4.2 Versterking van het recht op jeugdwerk.

Zet in op een daadkrachtig beleid gericht op inclusief jeugdwerk. Maak werk van een volwaardige inhoudelijke opvolging van het Masterplan Diversiteit in/en het jeugdwerk, maak werk van het recht op jeugdwerk voor alle kinderen en jongeren en weef diversiteit in al haar vormen als rode draad doorheen het JKP.

De Vlaamse Jeugdraad ondersteunt ten volle de ambitie van de minister van Jeugd om van jeugdwerk een recht voor alle kinderen en jongeren te maken. Hierbij bijzondere aandacht geven aan kinderen en jongeren met een beperking, met een lage opleiding, in armoede, met een etnisch-culturele achtergrond en LGBTQ+-jongeren maakt daar essentieel deel van uit.

Wel stellen we ons vragen over hoe de minister werk wil maken van deze focus op diversiteit en inclusie. Wat ons betreft betekent dit dat er moet worden ingezet op de verhoging van de toegankelijkheid van jeugdwerk, het tot volwaardige mede-eigenaar maken van diverse groepen, hun een stem geven, ontmoeting tussen diverse jongeren stimuleren en tekorten op sectorniveau wegwerken.

Maar het Masterplan Diversiteit in/en het jeugdwerk, dat op deze doelstellingen focust, loopt in 2020 af. Zicht op opvolging van dit masterplan hebben we momenteel niet. Met de Vlaamse Jeugdraad blijven we daarom pleiten voor een vernieuwd en daadkrachtig masterplan, met focus op het recht op jeugdwerk voor alle kinderen en jongeren, gebaseerd op het DNA van de jeugdwerker, de missie van het jeugdwerk en de Agenda voor de toekomst. We vragen hierbij aandacht voor een extra focus op kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare contexten, en met sterke ondersteuning van alle vormen van jeugdwerk.

Maar ook doorheen het JKP moet diversiteit als rode draad geweven worden: bij elke transversale prioriteit moeten hier specifiek extra projecten rond gerealiseerd worden.

Zorg dat lokale en bovenlokale jeugdwerkinitiatieven en -organisaties blijvend de nodige zuurstof en ondersteuning krijgen.

De minister van Jeugd zegt het goed: bij uitstek op het lokale niveau zien vernieuwende en experimentele jeugdwerkinitiatieven en -organisaties het licht. De Vlaamse Jeugdraad ondersteunt daarom de ambitie van de minister om de verschillende noden van de diverse en bestaande vormen van (boven)lokaal jeugdwerk te onderzoeken en in kaart te brengen.

De Vlaamse Jeugdraad wil dat er meer verbinding gelegd wordt tussen bestaande jeugdwerkvormen en nieuw lokaal jeugdwerk, en dat ze elkaar kunnen versterken en inspireren. We willen ook dat er extra geïnvesteerd wordt in het bouwen van bruggen tussen lokaal jeugdwerk en de plaatsen waar jongeren zijn die momenteel minder door het jeugdwerk worden bereikt, met extra aandacht voor jongeren in bijzondere jeugdhulpvoorzieningen en jongeren met een vluchtelingenachtergrond. We lezen dit ook in de beleidsnota van de Minister van welzijn en rekenen hier op een goede samenwerking.

We zijn voorstander van een stevige link tussen Vlaamse en lokale jeugdwerkondersteuning. De visie is er alvast. Samen met de jeugdsector ontwikkelde De Ambrassade een agenda voor de toekomst van het jeugdwerk, die de missie en het DNA van het jeugdwerk scherpstelde en vijf belangrijke uitdagingen identificeerde: vrijwilligers, experiment, diversiteit, kruispunten en de stem van kinderen en jongeren laten klinken.

Om die uitdagingen op lokaal en bovenlokaal niveau het hoofd te bieden en de ondersteuning van bestaande en nieuwe jeugdwerkinitiatieven, -organisaties en jongerenprojecten mogelijk te maken, is er nood aan goede samenwerkingsverbanden tussen De Ambrassade, Jint, Bataljong en jeugdwerkkoepels. Daarom juichen we de ambitie van de minister toe om de banden tussen het Vlaamse, bovenlokale en lokale jeugdwerkbeleid te versterken.

OD 4.3 Erkenning van het belang van lokaal jeugdbeleid en de rol van de lokale jeugdraad.

Blijf inzetten op degelijke ondersteuning en monitoring van het lokale jeugdbeleid en jongerenparticipatie.

Het is zeer goed dat de minister zowel de Vrijtijdsmonitor als de 2-meting aanhaalt om degelijk en bruikbaar cijfermateriaal te verkrijgen over lokaal jeugdbeleid. Wij geloven als Vlaamse Jeugdraad in het potentieel van deze onderzoeken en vorm van monitoring indien ze voldoende met de betrokken sectoren geëvalueerd en bijgestuurd worden en indien ook effectief met de resultaten aan de slag wordt gegaan.

De minister schrijft: “Ik moedig lokale besturen aan voor het inrichten van gemeentelijke jeugdraden.” Dat is te weinig. Eerst en vooral is de lokale jeugdraad nog steeds decretaal verankerd en dus verplicht voor elk lokaal bestuur. U als minister moet de inspirator en tegelijk de waakhond zijn van diverse jongerenparticipatie op lokaal niveau met de lokale jeugdraad als katalysator. Kwaliteitsvolle jongerenparticipatie vraagt goede ondersteuning. Onze jeugdsector heeft hierin een rijke geschiedenis dankzij de participatievoorwaarden en omgevingsanalyse die in de periode 1993-2015 uit het jeugdbeleidsplan voortkwamen. Door die ervaring hebben diverse jeugdorganisaties zich op jongerenparticipatie toegelegd. Zorg dat jeugdorganisaties voldoende structurele ruimte hebben om hier blijvend op in te zetten. Belangrijk hierbij is de invulling van participatie: dit is niet alleen een doelgroep bevragen, maar ook effectief iets doen met die stem of minstens terugkoppelen waarom je het niet doet.

Kwaliteitsvolle jongerenparticipatie is de verantwoordelijkheid van het lokale bestuur. De lokale besturen moeten inzetten op ambtenaren die genoeg tijd en middelen kunnen steken in goede participatieprocessen. De lokale jeugdraad is daarbij nog altijd de ideale motor. Vlaanderen moet zorgen voor een goede ondersteuning, uitwisseling en intervisie voor diverse ambtenaren en lokale jeugdraden. Een lokaal bestuur geeft een krachtig signaal als het een participatieambtenaar aanstelt die over de beleidsdomeinen heen kinderen, jongeren en hun organisaties kan bevragen. Die inspirerende rol moet de minister aannemen door dergelijke initiatieven in de kijker te zetten en promoten.

SD 6 Een onderbouwd jeugdbeleid door kennis en onderzoek.

OD 6.1 Investeren in een solide kennisbasis over de jeugdsector met aandacht voor beleidsrelevant onderzoek.

Betrek de jeugdsector dicht bij het opzet van de JOP-monitor en maak de resultaten toegankelijker en beter bruikbaar voor de praktijk.

Met de jeugdsector delen we de nood om verder onderzoek te verrichten met betrekking tot kinderen en jongeren. We worden daarom graag actief betrokken bij een vernieuwde versie van de JOP-monitor/staat van de jeugd zodat deze beter op de noden van de jeugdsector kunnen worden afgestemd. Belangrijk aandachtspunt hierbij is ook het op een toegankelijke wijze ontsluiten van de kennis zodat jeugd(werk)organisaties hier actief mee aan de slag kunnen gaan. In het verleden bleef deze rapportage vastzitten in academische taal. Een vertaling naar het werkveld is daarom aan te raden.

We stellen in de praktijk een druk op het vrijwillige engagement van jongeren vast. Het in kaart brengen van hoe dit engagement ingevuld wordt en vorm krijgt, kan hier dus een belangrijke meerwaarde zijn voor zowel de jeugdsector als het beleid.

De participatie in jeugdbewegingen vinden we echter beperkend. In het verleden is deze participatie ook altijd al als aparte categorie bevraagd geweest. Het is ons dus niet duidelijk waarom er nu op jeugdbewegingen gefocust wordt en welke zaken hierin extra onderzocht worden. Jeugdwerk is meer dan enkel de jeugdbewegingen alleen. We zien hier graag een uitbereiding van verschillende vormen van jeugdwerkverenigingen om zo ook de participatiegraad aan het gehele jeugdwerk beter te kunnen monitoren. Wie bereiken we, wie bereiken we niet? In het verleden was bijvoorbeeld de naamgeving over verschillende vormen van jeugdwerkverenigingen niet altijd in overeenstemming met hoe deze in de praktijk worden gebruikt.

Er zijn tevens twee andere monitoringinstrumenten die best betrokken kunnen worden. Zo hebben we de vrijetijdsmonitor die o.a. lokale jeugdinitiatieven in kaart brengt, en zijn we momenteel aan het samenwerken aan een basismonitoring jeugd om meer gegevens te verzamelen over de 100 door de Vlaamse Gemeenschap erkende jeugdorganisaties. Zowel de basismonitoring jeugd voor Vlaamse organisaties als de Vrijetijdsmonitor voor lokale jeugdinitiatieven, en in de toekomst Jeugdmaps.be, worden getrokken door het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Afstemming en delen van geleerde lessen tussen deze verschillende monitors is daarom sterk aan te raden.

SD 7 Internationaal en interregionaal jeugdbeleid ondersteunen.

OD 7.1 Versterken van de kwaliteit van het Vlaamse jeugdbeleid en de positie van de Vlaamse jeugdsector door kennis en expertise uitwisseling op internationaal niveau.

OD 7.2 Het Vlaamse jeugdbeleid stimuleren en de Vlaamse jeugdwerksector versterken door middel van wederzijds leren en het delen van goede praktijken via bilaterale en interregionale samenwerking.

Blijf een voortrekkersrol spelen bij de onderhandelingen over een nieuw Erasmus+-programma en een nieuw Europees Solidariteitskorps door middel van een verhoging van de budgetten.

Vlaanderen heeft altijd een sterke rol gespeeld bij de totstandkoming van de Europese jeugdprogramma's. Blijf deze rol opnemen zodat deze programma's kinderen, jongeren en hun organisaties in Vlaanderen ten goede blijven komen. We rekenen op het engagement van onze minister om een verhoging van het budget voor Erasmus+ te realiseren. In de huidige plannen wordt over een verdubbeling van het budget gesproken, maar voor de Vlaamse Jeugdraad gaat dit nog niet ver genoeg en vragen we op een verdrievoudiging van het budget voor Erasmus+ aan te dringen.

Betrek de Vlaamse Jeugdraad en het jeugdwerk bij de Europese jeugdwerkagenda, de Europese Jeugdwerkconventie en het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2024.

Zowel in aanloop naar de Europese Jeugdwerkconventie in Bonn van december 2020 als naar het voorzitterschap van de Europese Unie is er een belangrijke rol weggelegd voor ons sterke jeugdwerk. Als voortrekker in Europa en met een sterke agenda voor de toekomst onder de arm kunnen we als Vlaanderen een zeer actieve rol spelen bij de invulling van de Europese jeugdwerkagenda, zoals aangekondigd in de nieuwe Europese Jeugdstrategie die het afgelopen jaar werd goedgekeurd. We zien hierin een uitgelezen kans om de kracht van jeugdwerk als kruispunt binnen een geïntegreerd jeugd- en kinderrechtenbeleid centraal te plaatsen in het voorzitterschap.